

Curs 2024-2025

3a SESSIÓ GRUP DE TREBALL SALUT	Dia: 10 desembre 2024
	Hora: 16:00
	Ubicació: Espai 1 – Ent. –C.València

ORDRE DEL DIA

Consorti de Serveis Socials de Barcelona:

- Funcions de CSSB
- Valoració de la dependència: equips i criteris definició grau
- Programes d'atenció a la gent gran amb dependència.
- Altres temes / àmbits que puguin ser d'interès.
- Precs i preguntes

Presentació a càrrec de: **Margarita González Rincón**, Cap del Departament d'Atenció a persones amb dependència del Consorci de Serveis Socials de Barcelona.

PERSONES ASSISTENTS

Margarita Gonzalez Rincón	Consorti Serveis Socials de Barcelona
Corina Albir Sanchez	Federació d'Associació de Veïns i Veïnes de Barcelona
Maria Àngels Moreno	Unió Sindical de CCOO del Barcelonès (USCOB)
Imma Vallverdú	Coordinadora Grup de Treball Salut
Pau Berbel Ortega	Associació contra el càncer
Emilia Expósito	Coord.'Usuaris de la Sanitat, Salut, Consum i Alimentació
Montserrat Saltó Oliva	Sindicatura de Greuges de Barcelona
Jordi Magrinyà	Col·legi de Farmacèutics de Barcelona
Anna Noguer	Departament de Salut - Ajuntament de Barcelona
Carme Carrera	Consell Municipal de Benestar Social
Eva Caballero	Consell Municipal de Benestar Social

S'EXCUSEN

Olalla Monton	Consorti Sanitari de Barcelona
Alicia Aguilera	Departament de Joventut. Àrea de Drets Socials
Carme Catalán	Xarxa de Dones per la Salut
Cristina Mariano	Fundació Lliga Catalana d'Ajuda Oncològica, Oncolliga
Gemma Parramon Puig	Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental
Mercè Vidal	Fundació Àmbit Prevenció
Begoña de Eyto	Creu Roja a Barcelona
Lucia Artazcoz	Agència de Salut Pública de Barcelona
Montserrat Casamitjana	Coordinador Grup de Treball Salut
Ma Eugènia Sánchez	Dempeus per la salut Pública
Contxita Peña	Consorti Sanitari de Barcelona
Ma José Cuartero	Fundació Catalana de l'Esplai
Albert Garcia Rodriguez	Departament Salut - Ajuntament de Barcelona
Masha Sanatgar	Col·legi de Farmacèutics de Barcelona

TEMES TRACTATS I RESUM DE LA SESSIÓ

El Consorci de Serveis Socials de Barcelona (CSSBCN) té com a funció principal gestionar els serveis socials especialitzats a la ciutat de Barcelona, amb una estructura formada per 210 professionals provinents de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona. L'objectiu del consorci és la descentralització de funcions per apropar l'administració a la ciutadania, gestionant recursos en àmbits com la infància, adolescència, persones amb discapacitat, dependència, dones que han patit violència masclista, i persones amb drogodependències, entre d'altres. Actualment, el consorci gestiona 214 recursos que sumen 4.175 places de residència, llar residència o atenció diürna.

El CSSBCN també es responsabilitza del desplegament de la Llei 39/2006 de promoció de l'autonomia personal, coneguda com la Llei de Dependència (LAPAD), en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona i el Departament de Drets Socials i Inclusió. En aquest context, el consorci gestiona la tramitació documental dels expedients de dependència a Barcelona, incloent-hi el Programa Individual d'Atenció (PIA) per a persones en residències de gent gran i altres gestions com canvis de domicili o revisions econòmiques.

El consorci coordina accions per prioritzar l'accés als recursos en casos de necessitat urgent, mitjançant un equip de treball que inclou representants del Consorci de Serveis Socials, Consorci Sanitari de Barcelona, Ajuntament de Barcelona i el Departament de Drets Socials. Aquest equip es reuneix periòdicament per avaluar casos prioritaris.

A més, el CSSBCN manté una oficina d'atenció a la ciutadania que gestiona consultes, incidències i proporciona informació sobre els expedients de dependència. El 2023, aquesta oficina va realitzar més de 13.000 atencions, incloent-hi atencions presencials i a professionals.

En termes de dades, el 61% de les sol·licituds de dependència a Barcelona provenen de persones majors de 80 anys, amb una majoria de dones. Els districtes amb més sol·licituds són Sant Martí, L'Eixample, Horta-Guinardó i Nou Barris. El temps d'espera per a la valoració de dependència és de 4 a 5 mesos, depenent de l'equip de valoració.

Finalment, el consorci treballa en projectes de transformació digital per simplificar i agilitzar la gestió dels expedients de dependència i col·labora amb altres administracions per millorar els processos i reduir la temporalitat de la plantilla.

DESENVOLUPAMENT DE L'EXPOSICIÓ

Margarita González Rincón, cap del Departament d'Atenció a persones amb dependència del Consorci de Serveis Socials de Barcelona (CSSBCN), **introdueix la sessió amb una presentació sobre la valoració de la dependència i la discapacitat.**

El Consorci de Serveis Socials de Barcelona, creat per la Carta Municipal el 1998 i constituït el 2006, **és una entitat formada per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona**, amb una distribució de participació del 60% i 40% respectivament. El seu objectiu principal és la descentralització de funcions per agrupar l'administració a la ciutadania, operant sota la llei de dret públic, la normativa autonòmica i els estatuts propis. Actualment, integra 210 professionals i gestiona un pressupost provinent tant de la Generalitat com de l'Ajuntament. El CSSBCN es dedica a la gestió de serveis socials especialitzats, diferenciant-se dels serveis

socials primaris o bàsics que gestiona l'Ajuntament de Barcelona. El consorci gestiona 214 recursos, que inclouen 4.175 places de residència, llar residència o atenció diurna, amb una majoria destinada a persones amb discapacitat. L'accés a aquests recursos gestionats pel consorci no és decidit per aquest, sinó per altres entitats segons el grup de població atès. Per exemple, l'accés per a persones amb discapacitat és donat pel Servei Territorial i el Departament de Drets Socials, mentre que en el cas d'infants i adolescents tutelats, és la Generalitat qui decideix.

En quant a l'àmbit de l'atenció a la dependència **el CSSBCN gestiona la tramitació documental vinculada als expedients de dependència a la ciutat de Barcelona**, i facilita els canvis documentals i la gestió d'expedients a través de diverses vies, incloent registres oficials i sol·licituds en línia. Això inclou la tramitació de la documentació vinculada, el Programa Individual d'Atenció (PIA) per a persones que resideixen en residències de gent gran, així com el càlcul del copagament i la prestació econòmica per a ocupants de places privades amb dret a ajut econòmic fins a l'accés a una plaça pública. També s'encarrega de gestionar canvis de domicili, trasllats de comunitat autònoma, canvis de domiciliació bancària i reclamacions prèvies relacionades amb la resolució del grau de dependència.

El CSSBCN forma part d'un equip de treball multidisciplinari, juntament amb el Consorci Sanitari de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona i el Departament de Drets Socials, que es reuneix periòdicament per valorar les prioritats d'accés als recursos per a les persones amb dependència, amb l'objectiu de millorar el procés d'accés als recursos disponibles, tenint en compte la gran llista d'espera existent.

El Consorci disposa d'una oficina d'atenció a la ciutadania, que actua com a registre oficial de la Generalitat, gestionant la majoria de registres relacionats amb la dependència. Aquesta oficina informa sobre l'estat dels expedients, gestiona incidències i respon a consultes tant de ciutadans com de professionals. Durant el 2023, es van realitzar 13.216 atencions, registrant 25.684 documents, i l'atenció es va oferir presencialment, telefònicament i electrònicament. A més, el CSSBCN dona suport en la tramitació documental d'infants i adolescents tutelats i de persones majors d'edat extutelades, col·laborant amb l'Assessoria Jurídica del Consorci per a la tramitació documental amb el Ministeri.

La dependència es considera un estat permanent de necessitat d'ajuda per a realitzar les activitats de la vida diària. Els equips de valoració no realitzen avaluacions en situacions agudes, com ara en un hospital, ja que es considera que la situació pot millorar. La valoració de la dependència es pot sol·licitar a qualsevol edat, des del naixement fins a la mort, i s'efectua en l'entorn habitual de la persona, ja sigui al seu domicili o en una residència. La llei estableix que les valoracions realitzades a menors de 18 anys són sempre provisionals, amb revisions obligatòries a edats determinades fins als 18 anys, moment en què es decideix si es concedeix un grau de dependència permanent.

Les causes de la dependència poden ser diverses, incloent l'edat, malalties, discapacitats o falta d'autonomia, i la llei reconeix el dret a l'accés a serveis i prestacions un cop valorat el grau de dependència. Per a ser valorat, és necessari tenir residència legal a Espanya, estar empadronat a Catalunya, i recentment s'ha eliminat el requisit de presentar un informe de salut amb la sol·licitud, gràcies a la interconnexió entre serveis socials i de salut. A Barcelona hi ha dos equips de valoració, cadascun responsable de diferents zones de la ciutat. El procés de sol·licitud de valoració es fa per registre, i l'administració assigna un número d'expedient únic a cada sol·licitant. Hi ha tres graus de dependència establerts, i les

persones poden sol·licitar una revisió del seu grau si la seva situació varia. Una vegada valorada la dependència, es notifica a la persona mitjançant una carta certificada el grau de dependència reconegut, i després es contacta amb ella per elaborar un Programa Individual d'Atenció (PIA), on es determinen els serveis o prestacions adequats a la seva situació. Aquesta tasca la realitza un professional de treball social, i depenent de si la persona viu al seu domicili o en una residència, serà atesa per l'Ajuntament de Barcelona o el Consorci, respectivament.

Altres recursos disponibles per a les persones grans amb dependència, inclouen la teleassistència, servei d'atenció domiciliària, assistència en centres de dia o residències per a majors de 65 anys amb grau 2 o 3 de dependència. Existeix també la possibilitat d'accedir a places privades en residències, encara que les persones en grau 1 de dependència generalment no tenen dret a prestacions per aquestes places.

En el referent d'agilitzar expedients de dependència en casos urgents i prioritaris a través d'informes sol·licitats per serveis socials o de salut, el Consorci de Serveis Socials de Barcelona (CSSBCN) va prioritzar 288 persones per atenció a la dependència, basant-se en l'avaluació de professionals referents i equips de valoració. A Barcelona, hi ha 223 residències amb 13.000 places aproximadament, distribuïdes entre 5.572 públiques, 6.139 privades acreditades amb ajut econòmic i 1.330 privades sense prestació econòmica. Durant el 2023, es va autoritzar l'ingrés de 117 persones menors de 65 anys en residències per a gent gran, seguint criteris específics com l'envelliment prematur o malalties degeneratives. Es destaca l'ingrés prioritari de 186 persones per vulnerabilitat i 70 per reagrupament familiar.

La ponent destaca els esforços per simplificar el procés de gestió de la dependència, que sovint es percep com a llarg i complex. El Departament de Drets Socials i Inclusió ha automatitzat parts del circuit per agilitzar les resolucions, com ara l'ajust automàtic de prestacions en cas de canvi de grau de dependència, sense necessitat de tornar a visitar els serveis socials de primària, o que les persones o familiars poden sol·licitar la valoració de la dependència directament des de casa, sense necessitat d'aportar un informe de salut, gràcies a l'existència d'un equip d'avaluació que pot accedir als diagnòstics i a l'estat de salut del sol·licitant.

D'altra banda, el CSSBCN està treballant en la reducció de la temporalitat laboral, el desenvolupament de protocols i procediments per a l'ús eficient dels recursos, i la coordinació amb altres administracions per agilitzar la resolució d'expedients de dependència. A més, s'està implementant un pla de transformació digital per simplificar les actuacions administratives.

Finalment, es va discutir sobre la nova eina disponible per als professionals de la salut que els permet veure si una persona té reconegut un grau de dependència i quins recursos té assignats, facilitant així la gestió i l'orientació dels casos de dependència.

DEBAT I TORN DE PREGUNTES

La revisió del grau de dependència: Es pot sol·licitar en qualsevol moment, sense un termini establert, sempre que hi hagi canvis significatius en l'estat de salut de la persona. Els criteris per a l'avaluació tenen en compte tant deterioraments com possibles millores en la condició de la persona.

Informe mèdic per a la sol·licitud: Actualment ja no cal que el centre sanitari emeti l'informe mèdic ja que els equips de valoració, a través d'un visor, poden accedir a les dades mèdiques de la persona que sol·licita el grau de dependència

Les ràtios en les residències: Sovint, les persones ingressen amb un grau de dependència lleu que amb el temps esdevé més sever, dificultant així l'adequada atenció per part del personal. Es discuteix sobre la necessitat de revisar i actualitzar el grau de dependència per assegurar que l'atenció rebuda sigui l'adequada segons les necessitats actuals de la persona.

Prestacions econòmiques: Importància de l'equiparació del copagament, les prestacions econòmiques vinculades i el preu de referència de les places per a graus 2 i 3 de dependència, com a mesura per garantir que no hi hagi diferències en el cost segons el grau de dependència.

Existeixen ajudes al salari per a cuidadors no professionals i per a l'atenció domiciliària, gestionades a través d'empreses contractades. Recentment, hi ha hagut una actualització normativa que incrementa les prestacions econòmiques i les hores de SAD disponibles per a les persones amb dependència. Els ajuntaments han de garantir almenys el mínim d'hores de servei requerit per grau de dependència, encara que els usuaris poden contractar serveis addicionals de manera privada si així ho desitgen.

Cal destacar el canvi en la prestació per cuidador, que inicialment era temporal i minoritària segons la llei de dependència, però s'ha mantingut com una prestació econòmica per la falta d'arribada de serveis a tothom. El Real Decret de juliol de 2023 augmenta l'import de les prestacions i el nombre d'hores d'assistència, amb l'objectiu de mantenir les persones a casa, i modifica, alhora, els requisits per als cuidadors, permetent que no hagin de conviure ni estar empadronats amb la persona dependent, i poden ser persones de l'entorn relacional, no necessàriament familiars. Per exemple, per a persones amb dependència de grau 2 i 3, es requereix que el cuidador convisqui amb elles, i es manté la possibilitat que el cuidador no sigui un familiar. A més, s'ha introduït la possibilitat que una persona amb dependència de grau 1 pugui ser cuidador d'una altra persona amb qualsevol grau de dependència.

Col·laboració entre els professionals: Destacar els àmbits de la salut, serveis socials i les farmàcies com a punts de referència per a la detecció i gestió de casos de dependència, el Centre d'Atenció Primària (CAP) com a primer pas per a l'avaluació i gestió de la dependència i l'assistència social dins de les residències per orientar les famílies en el procés de revisió de la dependència. En els casos on hi ha problemàtiques socials addicionals, com la falta d'assistència o el deteriorament de l'usuari, és important dirigir-se als serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona, que gestionen els recursos d'atenció domiciliària i poden oferir orientació i suport.

Punts d'informació: Disponibilitat d'un telèfon de contacte i d'una pàgina web de l'Ajuntament per a la sol·licitud de cita i gestió de casos urgents o excepcionals, i conèixer els diferents centres de serveis socials que corresponen al ciutadà a partir del codi postal.

Llistes d'espera i renúncies: Hi ha persones que renuncien als serveis oferts, a causa de la llarga llista d'espera en residències o a la preferència per mantenir-se a domicili amb el suport de la família o altres serveis assistencials. Aquesta decisió es pot prendre com a mesura preventiva mentre es manté la capacitat de viure de manera independent amb suport extern. Els usuaris poden estar inscrits en diverses llistes d'espera per a places públiques, però un cop se'ls ofereix una plaça, han de decidir si l'accepten o prefereixen mantenir-se en espera per una opció diferent. Altres persones romanen en una plaça privada amb dret a prestació econòmica vinculada, encara que es disposi de l'opció d'una plaça pública.

CONCLUSIONS

Es destaca la **importància de la coordinació entre els diferents sectors socials i sanitaris**, així com la integració d'entitats del tercer sector en la gestió de la informació i recursos disponibles. L'objectiu és millorar la coordinació i facilitar l'accés a la informació i els serveis per part dels usuaris, evitant duplicitats i optimitzant recursos.

La protecció de dades i la necessitat d'ajustaments legals són aspectes pendents d'abordar per garantir una correcta gestió i compartició de la informació. Malgrat els avenços, encara hi ha camí per recórrer per aconseguir una plena integració dels sistemes socials i sanitaris, així com per incorporar de manera efectiva les entitats del tercer sector en el sistema. La incorporació de la intel·ligència artificial en els processos dels serveis socials està en fase de projectes pilot encara en prova i que busquen agilitar i millorar els processos de certificació i atenció.

El sistema de gestió de recursos per a persones amb dependència se simplificarà mitjançant l'e-social, una plataforma interconnectada que agilitzarà la tramitació sense necessitat d'enviar documentació física entre ajuntaments i la Generalitat. Aquesta digitalització permetrà una gestió més eficient i ràpida, eliminant l'ús de paper i millorant el procés administratiu.

Malgrat això, cal reconèixer que la transició cap a una administració digital i la integració de diferents sistemes és un procés lent que requereix temps, adaptació i col·laboració entre diferents àmbits i sectors, tot i que la pandèmia ha accelerat alguns d'aquests processos, propiciant una major col·laboració entre l'àmbit social i sanitari.

ACORDS I TANCAMENT DE LA SESSIÓ

La propera sessió, programada per al 14 de gener, se centrarà en l'informe de salut de Barcelona i es realitzarà conjuntament amb el grup de drogodependències. Es recorda que els informes d'incidència i els d'acció de govern estan disponibles al web del Consell Municipal de Benestar Social.

Finalment, s'anuncia una visita programada al servei de teleassistència, destacant la importància d'aquest servei i la impressió positiva que genera veure de primera mà l'equip de teleoperadors i les instal·lacions.